

**ОТЧЕТ  
НА ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА  
ТУРИЗМА В ОБЩИНА ГАБРОВО  
2021 г.**

Програмата за развитие на туризма в Община Габрово 2021 година е израз на целенасочена политика за популяризиране на туристическия продукт. Туризмът не е от водещите отрасли на местната икономика, но представлява важен елемент с оглед на устойчивото управление на туристическите ресурси и въздействието върху околната среда и приноса му за социални ползи за местната общност. Развитието на устойчив туризъм има не само икономически, но и екологични и социални функции като предпоставка за оптимално използване на наличните природни ресурси и съхраняването на социалната и културна автентичност на общността, нейното културно наследство и традиционни ценности. Постигането на устойчив туризъм е непрекъснат процес и изисква постоянни действия.

В последните две години динамиката, причинена от пандемията от SARS-CoV-2, прогнозите за развитие на епидемията и свързаните с нея предизвикателства и възможности пред туризма на местно ниво са много съществени фактори, които оказват пряко въздействие върху дейността на всички ангажирани в тази област. Пандемията пренасочи голяма част от българските туристи, които традиционно избират чужди дестинации за отдых, към вътрешния туризъм, преоткривайки някои персонализирани туристически модели, като самостоятелните къщи за гости, семейни хотели и стаи за гости. Продължава тенденцията от предходните 2 години към развитие на индивидуалния семеен и по-специализиран туризъм, който извежда туристите извън големите градове, в малки групи и сред природата. В тази връзка нарастна многократно и интереса към почивките на планина и на село като обща тенденция.

Настоящият отчет на Програмата за развитие на туризма през 2021 г. включва анализ на данните, отразяващи туристическата активност през 2021 г. и отчет на изпълнението на дейностите по Програмата, съгласно чл. 10, ал. 1, т. 4 от Правилника за организацията и дейността на Консултативния съвет по въпросите на туризма към Община Габрово.

## **I. ТЕНДЕНЦИИ И СТАТИСТИЧЕСКИ ДАННИ В ОБЛАСТТА НА ТУРИЗМА**

### **СВЕТОВНИ ТЕНДЕНЦИИ В РАЗВИТИЕТО НА ТУРИЗМА ПРЕЗ 2021 ГОДИНА И ПРОГНОЗИ ЗА 2022 ГОДИНА**

Туризмът е „двигател” на икономиките на страни от Тайланд до Куба, но по време на пандемията работеше на празен ход и едва сега започва постепенно, но несигурно, да се съвзема. В последните няколко месеца започва да се усеща активизиране на сектора в държавите, където туризмът генерира значителен процент от БВП. Туристите започват да се завръщат постепенно в най-посещаваните държави в Европа – Франция, Испания и Италия, където въпреки отварянето на границите, пандемията все още хвърля сянка върху тази индустрия

Световните анализатори считат, че международните пътувания ще нараснат през 2022 г., но пак няма да успеят да се възстановят до нивата от 2019 г., отпреди пандемията. Основно затруднение ще са различните практики при граничния контрол заради вируса и разликите между ваксинационните паспорти. По-доброто разпространение на ваксините срещу коронавируса в развитите страни отвори някои граници. Очаква се туристическите потоци по света да се върнат на нивата отпреди пандемията не по-рано от 2024 г., според Световната организация по туризъм към ООН. Силно заразният вариант Омикрон, макар и лек, пречи на възстановяването в началото на 2022 г., след като през миналата година бе отчетен четирипроцентов ръст спрямо 2020 г.

Приходите от туризъм през 2020 г. са намалели със 72% спрямо предходната година - която приключи с настъпването на пандемията от коронавирус. Темпът на възстановяване остава бавен и неравномерен в различните региони на света поради различните степени на ограничения на мобилността, степента на ваксинация и доверието на пътуващите.

В Европа и Северна и Южна Америка туристите са се увеличили съответно с 19% и 17% през миналата година спрямо 2020 г. В Близкия изток обаче те са намалели с 24% през 2021 г., докато в Азиатско-тихоокеанския регион те са били с 65% под нивата от 2020 г. и с 94% по-малко от нивата преди пандемията. Специалистите в областта на туризма "виждат малко по-добри перспективи" за тази година след сътресенията в първите месеци заради вълната Омикрон.

## **ТЕНДЕНЦИИ В РАЗВИТИЕТО НА ТУРИЗМА В БЪЛГАРИЯ ПРЕЗ 2021 ГОДИНА И ОЧАКВАНИЯ ЗА 2022 ГОДИНА**

Летният сезон в България през 2021 беше значително по-добър от този през 2020 година. Българските туристи бяха с 50% повече, а ръстът при чуждестранните туристи беше над два пъти. Това показва сравнителен анализ, изготвен от Министерството на туризма, въз основа на наличните данни за 2020 и 2021 г. Общият брой на туристите в места за настаняване са близо 3,7 млн. по неокончателни данни от Единната система за туристическа информация (ЕСТИ) за периода май - август 2021 г. От тях над 2,3 млн. са българи, а чуждестранните туристи са близо 1,4 милиона. Постигнатите резултати са несъпоставимо по-високи спрямо летен сезон 2020 г. За периода от май до 22 август 2021 г. общият брой туристи нараства с около 1,6 млн., или с над 70% спрямо същия период на 2020 г., но се отчете забавяне на ръста във връзка с четвърта вълна на коронавируса в последната седмица на август. Ръстът на българските туристи е с над 780 хил., или над 50%. Чуждестранните туристи се увеличават поне с 820 хил., или над два пъти. По данни за периода от 1 май 2021 г. почти до края на август 2021 г. броят на румънските туристи в местата за настаняване вече е около 580 хил. и ръст от поне два пъти. Полските туристи са над 120 хил. с ръст от над 90%, немските туристи са над 105 хил. със сериозен ръст, чешките туристи са над 79 хил. с ръст над два пъти, украинските туристи са над 86 хил. с ръст над 2,5 пъти. Не се наблюдава възстановяване на туристопотока от Великобритания и Русия. За сравнение, за периода май – август 2019 г. общият брой на туристите е бил на 4,3 млн. (над 1,7 млн. българи и над 2,6 млн. чуждестранни туристи), но са се отчитали само местата за настаняване с 10 и повече легла.

Положителни са данните за вътрешния туризъм. Факторите, които са повлияли в най-голяма степен са: Нарастналото желание да се пътува след дълги периоди на изолация, ограничените възможности за пътуване в чужбина поради пандемията, възстановяване на доверието в безопасността на българските курорти, сериозната подготовка, която проведе туристическият бранш за летен сезон 2021 г., големите намаления, които предложиха някои хотели, ниската заболяемост от COVID през периода май – август 2021 г.

В най-общ план за периода май – август 2021 г. малко под 60% от българските туристи са избрали почивка в област с излаз на море, а останалите малко над 40% са избрали друг вид туризъм. В началото на летния сезон значителен дял от българите са избрали СПА туризъм, но с напредването му този дял рязко спада за сметка на морския туризъм.

Туристопотокът от Румъния се възстанови напълно от пандемията. По неокончателни данни за периода от 1 май почти до края на август 2021 г. броят на румънските туристи в местата за настаняване вече е около 580 хил. и ръст поне два пъти. Значителна роля за бързото възстановяване на туристопотока от Румъния има и фактът, че румънските туристи пристигат предимно с личните си автомобили, поради което на практика рискът от заразяване при пътуване е нисък.

Полските туристи също преоткриват България за туризъм. За периода от май почти до края на август 2021 г. полските туристи са над 120 хил. с ръст над 90%. Въпреки това резултатите са значително по-ниски спрямо периода май – август 2019 г., когато само в местата за настаняване с 10 и повече легла са били над 246 хил. полски туристи.

Трудно възстановяване на туристопотока от Германия-германските туристи са над 105 хил. за периода от 1 май – почти до края на август 2021 г., като ръстът по най-скромни оценки е над 50%, но резултатите са много по-ниски спрямо същия период на 2019 г., когато в местата за настаняване с 10 и повече легла са пренощували 331 хил. немски туристи. Причината за трудното възстановяване на туристопотока от Германия до равнищата от летен сезон 2019 г. е, че този пазар е силно зависим от организирания туризъм. Туроператорите не можаха да функционират в нормален режим през есента на 2020 г. и зимата на 2020/2021 г., когато се извършват ранните записвания за летен сезон 2021 г., а късните записвания не са достатъчни, за да компенсират това изоставане.

Прогнозите за летен сезон 2022 са умерени. Очакванията за летен сезон 2022 са водещите пазари да се запазят без съществена промяна - България, Румъния, Полша, Чехия, Украйна и др. Основно предизвикателство е да се възстанови туристопотокът от Великобритания и Русия, Израел и др. Като цяло не се очаква равнищата от 2019 г. да бъдат достигнати преди 2024 г., особено при организирания туризъм от чужбина.

Има очаквания напредването на процеса на ваксинация да се отрази положително на туризма през 2022 година. Прогнозите са за добър летен сезон през 2022 г. като цяло предвид, че се очаква постепенно стабилизиране на ситуацията с коронавируса успоредно с напредване на процеса на ваксинация.

## СТАТИСТИЧЕСКИ ДАННИ И АНАЛИЗ, ОТРАЗЯВАЩИ ТУРИСТИЧЕСКАТА АКТИВНОСТ В ОБЩИНА ГАБРОВО ПРЕЗ 2021 Г.

### 1. Материална база

По данни на Община Габрово /и съгласно Единната система за туристическа информация -ЕСТИ/ към края на 2021 г. на територията на общината са регистрирани 73 заведения за хранене и 172 места за настаняване (с общ капацитет 2 550 легла)

Категоризираните места за настаняване на територията на община Габрово са разпределени, както следва:



Категория МН	Брой обекти
Къща за гости	63
Стаи за гости	60
Апартаменти за гости	17
Хотел	10
Бунгала	9
Семеен хотел	10
Хостел	3
<b>Общо:</b>	<b>172</b>

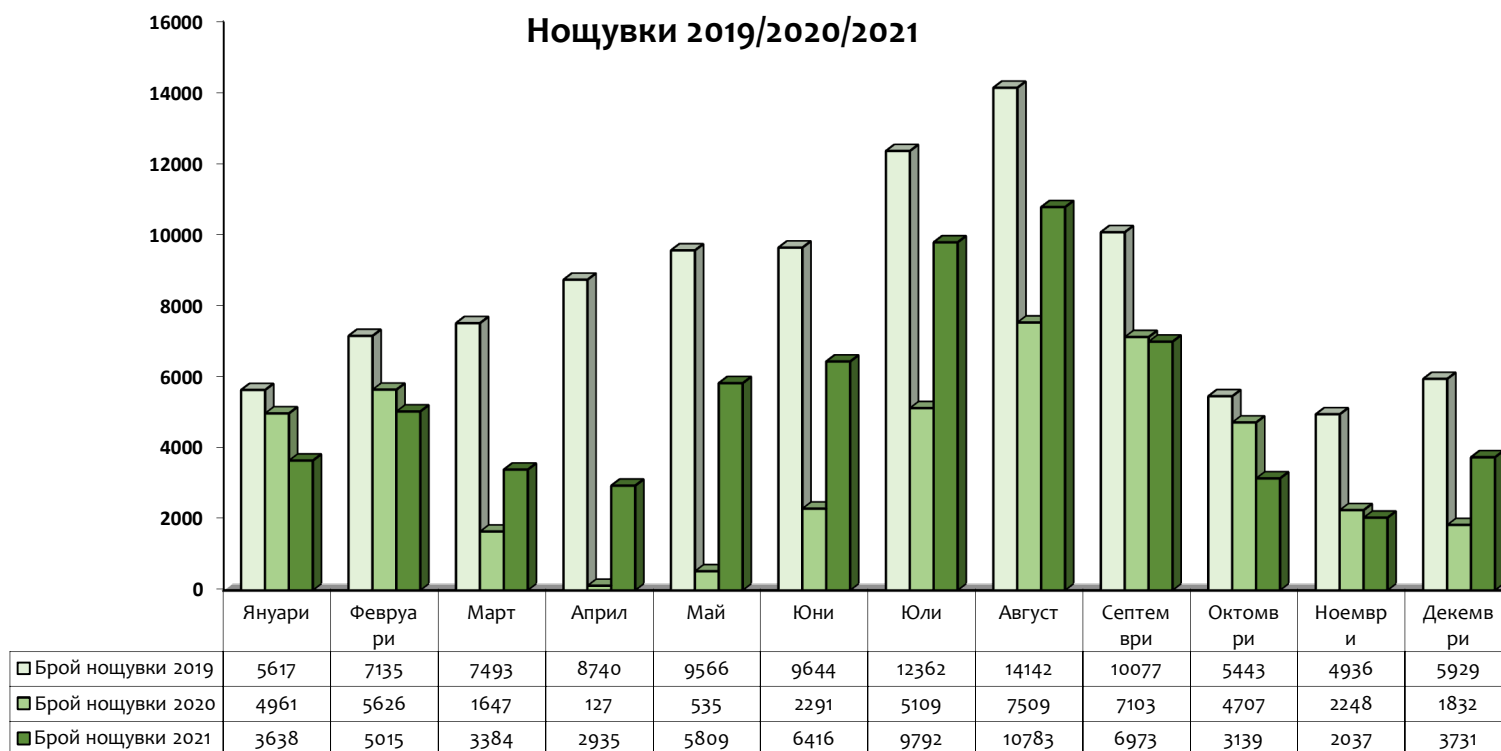
Къщите и стаите за гости съставляват над 71 % от общият брой от местата за настаняване. Предлаганият общ капацитет на къщите за гости е 620 легла. Хотелите са 10 на брой с общ капацитет 757 легла, концентрирани основно в град Габрово, местността Узана и Боженци. Запазва се тенденцията от предходните години по отношение на предлагането - главно в по-малки обекти като къщи за гости, стаи и апартаменти. Секторът е основно насочен към ниския и среден ценови сегмент. Отсъстват хотели от висок клас, както и брандове на известни хотелски вериги. Средният клас (3 звезди) е позициониран основно в града и Боженци, а в местността Узана има само един хотел с такава категория.

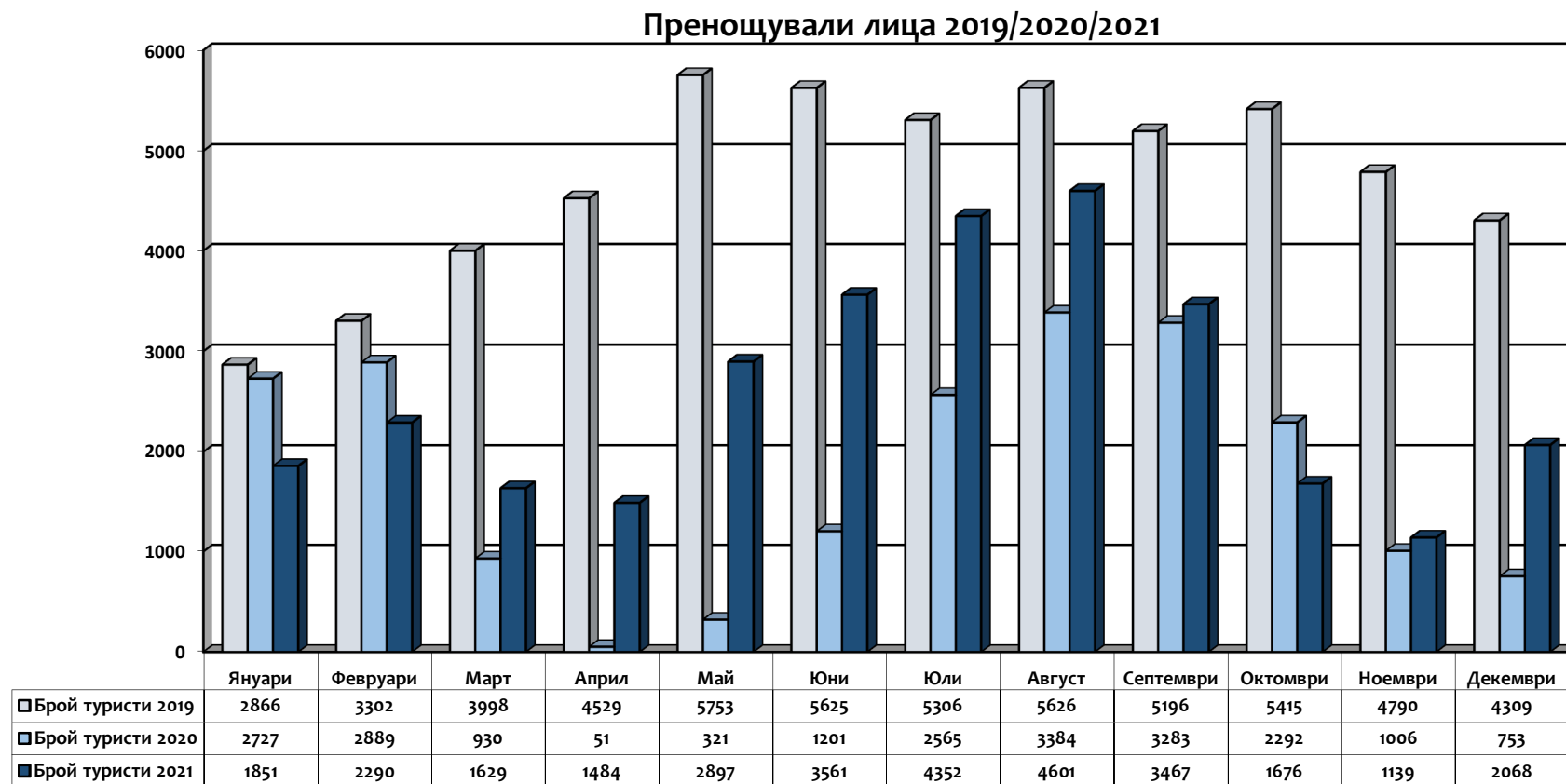
Новооткритите и категоризирани места за настаняване през 2021 г. са 17. Положителната тенденция в нарастване на общия брой на места за настаняване от последната година е водена от категоризацията на типове места за настаняване като апартаменти, къщи и стаи за гости.

## 2. Туристическо търсене – основни показатели

През 2021 г. по данни от ЕСТИ общият брой пренощували лица на територията на община Габрово е 31 015 с 63 652 нощувки. През 2020 г. общият брой пренощували лица на територията на община Габрово е 21 402 с 43 695 нощувки. През 2019 г. общият брой пренощували лица на територията на община Габрово е 56 715 със 101 084 нощувки.

Следващите графики представят нагледно по месеци реализираните нощувки и броя пренощували лица за последните 3 години. Данните от 2021 година представят значително по-добри резултати в сравнение с 2020 година, но желаните стойности от 2019 година все още не могат да бъдат достигнати. Причина за това е пандемичната обстановка, която представлява главен ограничаващ фактор.





Нощувките и броят пренощували лица следват епидемичните мерки и най-големи стойности като абсолютни числа и процент увеличение отчитаме в месеците, когато няма ограничения в пътуванията и почивките. През 2021 г. има увеличение в размер на 46 % в нощувките и 45% в пренощувалите лица спрямо 2020 година. През 2021 година има намаление в размер на -37 % в нощувките и -45% в пренощувалите лица спрямо 2019 година. Традиционно най-голям брой пренощували лица и нощувки са отчетени в пролетните и летните месеци. През този период събитийният календар на Община Габрово предлага най-богата програма. Туристическият продукт има изразен сезонен характер – месеците от май до октомври включително генерират над 67% от общия брой нощувки за 2021 година, 62% за 2020 година и близо 61% за 2019 година.

Интересно е да анализираме и друг важен за туризма в града показател- средна продължителност на престоя, който представлява отношението брой нощувки/пренощували лица. За 2019 година стойността му е 1,78, за 2020 година - 2,04 и за 2021 година - 2,05. Положителното развитие, макар и с малка стойност, показва увеличаване на средната продължителност на престоя, което е целева индикация за подобряване заетостта на местата за настаняване и привличане на туристи.

#### Чуждестранни пренощували лица и брой нощувки на чуждестранни пренощували лица през 2019, 2020 и 2021 година

	Чуждестранни пренощували лица	Дял на чуждестранните пренощували лица от всички пренощували лица	Нощувки на чуждестранни лица	Дял на нощувките на чуждестранните пренощували лица от общия брой нощувки
<b>2021</b>	1 362 (от 53 държави)	4%	3 557	5,59%
<b>2020</b>	996 (от 59 държави)	4,65%	2 656	6%
<b>2019</b>	6 356 (от 91 държави)	11,21%	17 134	17%

През 2021 година спрямо 2020 година има увеличение в пренощувалите лица от чужбина с 37% и почти 34% в нощувките. През 2021 година спрямо 2019 година има намаление в пренощувалите лица от чужбина с близо 79% и същия процент намаление в нощувките.

Най-голям брой чуждестранни пренощували лица през 2021 година: Германия – 213, Румъния – 139, Франция – 94, Австрия-80, Русия-68, Италия – 67.

Най-голям брой чуждестранни пренощували лица през 2020 година: Румъния-160; Германия-120; Франция-69; Полша-53.

Най-голям брой чуждестранни пренощували лица през 2019 година: Германия (1329), Франция (786), Румъния (684), Великобритания (624), Турция (482).

### 3. Заетост в местата за настаняване на територията на Община Габрово

През 2021 г. според отчетената информация в Единната система за туристическа информация (ЕСТИ) най-посещаваните хотели в община Габрово са:

- ✓ Хотел Люляци – 9 809 бр. нощувки / 2 651 бр. туристи със средна продължителност на престоя 3,7 нощувки
- ✓ Хотел Мак – 7 528 бр. нощувки / 2 761 бр. туристи със средна продължителност на престоя 2,72 нощувки



- ✓ Хотел Боженци с. Черневци – 6 705 бр. нощувки/ 3 600 бр. туристи със средна продължителност на престоя 1,86 нощувки
- ✓ Хотел Балкан – 6 643 бр. нощувки/ 4 369 бр. туристи със средна продължителност на престоя 1,52 нощувки
- ✓ Хотел Балканци – 5 056 бр. нощувки/ 2 674 бр. туристи със средна продължителност на престоя 1,89 нощувки

Посочените хотели предлагат най-голям капацитет и съответно - най-добри условия за престой, както и допълнителни услуги, с които привличат своите клиенти. В настоящата ситуация, туристите високо ценят добавената стойност, която могат да получат към нощувката и местата, които могат да им предложат съответното качество- рекреативни услуги, възможности за спорт и туризъм, конгресен туризъм и тим билдинг активности, както и предложения за пътуващите с цел бизнес престой.

Друг предпочитан сегмент са местата за настаняване с профил, подходящ за екологичен и селски туризъм. Той е доминиран от малките места за настаняване- основно къщи за гости. Тенденциите за увеличен интерес към тях се засилват през последните години. Профилът на таргетирувания турист е индивидуално (семеино) пътуващ, със средни доходи и основно екологична насоченост като цел на гостуването. Допълнителните екстри, с които те привличат клиенти са кулинарни изкушения, организиране на преходи и разходки, както и участия в различни активности организирани от местата за културен и традиционен туризъм на територията на Община Габрово.

В последните две години важен фактор за предпочитанието и избора на местата за настаняване от гостите на града е гаранцията за здравословен отдих в сигурна среда.

Представената по-долу информация включва данни за пренощуващите лица и нощувките им в къщите за гости.

	Брой пренощували лица в къщи за гости	Нощувки в къщи за гости
<b>2021</b>	4 181	10 642
<b>2020</b>	3 522	7 028
<b>Увеличение през 2021 спрямо 2020</b>	<b>18,71%</b>	<b>51,42%</b>

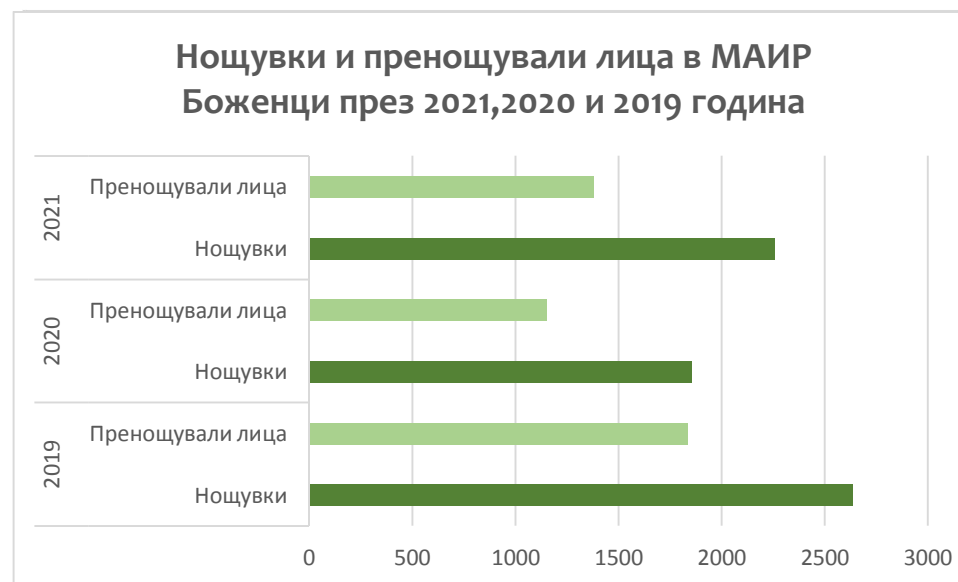
В разработения План за интегрирано развитие на Община Габрово 2021-2027 г. (<https://vizia.gabrovo.bg/piro/>) се предвиждат стратегически мерки за селски, екологичен и спортен туризъм чрез Специфична цел 3: Община Габрово се развива като социално ангажирана община с високо качество на живот и разнообразен туризъм, Подцел 10: Насърчаване на разнообразния и устойчив туризъм Мярка 10.1: Развитие на разнообразни форми на туризъм-Насърчаване на развитието на малките населени места като центрове за развитие на селски туризъм и също Мярка 10.3: Развитие на планината като атрактивно място за отдих, спорт и туризъм и развитие на спортен туризъм и планинските спортове-Изграждане и полуляризиране на зелени зони, еко пътеки и вело трасета .

Стратегията за устойчиво развитие на туризма в Община Габрово 2021-2027 г. ([https://gabrovo.bg/files/Tourism/Tourism\\_Strategy.pdf](https://gabrovo.bg/files/Tourism/Tourism_Strategy.pdf)), която е част от Плана за интегрирано развитие на Община Габрово 2021-2027 г. също отчита селския туризъм и къщите за гости като важни елементи от туристическия микс на нашия регион.

### 3.1. Туристическа активност в местата за настаняване, общинска собственост

#### Нощувки и пренощували лица през 2019, 2020 и 2021 по данни от ЕСТИ за МАИР БОЖЕНЦИ

Месец	2019		2020		2021	
	Нощувки	Пренощували лица	Нощувки	Пренощували лица	Нощувки	Пренощували лица
Януари	98	71	110	78	196	109
Февруари	85	61	124	68	62	44
Март	149	91	42	28	108	67
Април	177	108	0	0	114	76
Май	223	168	10	5	275	176
Юни	206	156	204	113	179	110
Юли	511	193	347	193	381	212
Август	570	277	484	306	331	236
Септември	339	240	280	156	196	99
Октомври	82	133	169	127	87	52
Ноември	55	75	34	26	95	63
Декември	143	262	52	52	235	136
<b>Общо</b>	<b>2 638</b>	<b>1 835</b>	<b>1 856</b>	<b>1 152</b>	<b>2 259</b>	<b>1 380</b>



През 2021 година спрямо 2020 година има увеличение в брой нощувки с 22% и в брой пренощували лица с 20%.

През 2021 година спрямо 2019 година има намаление в брой нощувки с 14% и в брой пренощували лица с 25%.

#### 4. Посещения в културните институции на територията на община Габрово

Общият брой на туристите, посетили културните институции на територията на Община Габрово през 2021 г е 192 937. През 2020 година тази стойност е 149 220 - увеличение в размер на над 29% в 2021 г. спрямо предходните 12 месеци. Все още посетителите са по-малко спрямо 2019 година, когато са отчетени 319 747 посетители. През 2021 г. има с близо 40% по-малко посетители спрямо отчетените през 2019 година. Възстановяването в посещенията продължава, но с бавни темпове като отново причина са ограничителните мерки свързани с епидемичната обстановка. В справките по-долу представяме информация също и за платените и безплатни посещения включително за българи и чужденци, както и посещения от групи за последните 3 години по месеци.

Посетители на културните институции през 2021 г. по месеци

Месец	Платени българи	Платени чужденци	Общо платени	Безплатно българи	Безплатно чужденци	Общо безплатно	Общо (платени + безплатни)	Общо българи (платени + безплатни)	Общо чужденци (платени + безплатни)	Групи българи	Групи чужденци	Общо
Януари	1964	28	1992	287	0	287	2279	2251	28	1	0	1
Февруари	3885	22	3907	429	0	429	4336	4314	22	3	0	3
Март	4726	32	4758	598	0	598	5356	5324	32	12	0	12
Април	7941	86	8027	1383	0	1383	9410	9324	86	10	0	10
Май	28657	143	28800	5573	14	5587	34387	34230	157	64	1	65
Юни	28773	384	29157	3294	6	3300	32457	32067	390	358	0	358
Юли	24109	416	24525	3406	27	3433	27958	27515	443	114	3	117
Август	30475	922	31397	5273	14	5287	36684	35748	936	48	1	49
Септември	21400	767	22167	3197	10	3207	25374	24597	777	21	2	23
Октомври	5966	254	6220	772	0	772	6992	6738	254	9	0	9
Ноември	3333	111	3444	500	21	521	3965	3833	132	1	0	1
Декември	3344	73	3417	321	1	322	3739	3665	74	1	0	1
	164573	3238	167811	25033	93	25126	192937	189606	3331	642	7	649

Източник: Справки от Културни институции

Посетители на културните институции през 2020 г. по месеци

Месец	Платени посещения българи	Платени посещения чужденци	Общо платени	Безплатни посещения българи	Безплатни посещения чужденци	Общо безплатни	Общо платени и безплатни	Организираны посещения (бр. групи) българи	Организираны посещения (бр. групи)-чужденци	Общо групи	Общо българи (платени + безплатно)	Общо чужденци (платени + безплатно)
Януари	4 603	251	4 854	1 398	0	1 398	6 252	16	0	16	6 001	251
Февруари	5 751	191	5 942	1 714	12	1 726	7 668	38	0	38	7 465	203
Март	4 578	119	4 697	1 042	0	1 042	5 739	26	1	27	5 620	119
Април	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Май	6 414	9	6 423	654	0	654	7 077	6	0	6	7 068	9
Юни	11 461	100	11 561	1 947	0	1 947	13 508	27	1	28	13 408	100
Юли	18 057	380	18 437	2 699	11	2 710	21 147	48	1	49	20 756	391
Август	31 804	442	32 246	4 731	7	4 738	36 984	26	0	26	36 535	449
Септември	27 183	483	27 666	4 452	2	4 454	32 120	31	1	32	31 635	485
Октомври	12 806	392	13 198	2 079	50	2 129	15 327	57	5	62	14 885	442
Ноември	3 014	35	3 049	343	6	349	3 398	1	1	2	3 357	41
Декември	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<b>ОБЩО:</b> <b>149 220</b>	125 671	2 402	<b>128 073</b>	21 059	88	<b>21 147</b>	<b>149 220</b>	276	10	286	146 730	2 490

Източник: Справки от Културни институции

Посетители на културните институции през 2019 г. по месеци

Месец	Платени посещения българи	Платени посещения чужденци	Общо платени	Безплатни посещения българи	Безплатни посещения чужденци	Общо безплатни	Общо платени и безплатни	Организирани посещения (бр. групи) българи	Организирани посещения (бр. групи)- чужденци	Общо групи	Общо българи (платени + бесплатно)	Общо чужденци (платени + бесплатно)
Януари	2 826	107	2 933	1 831	36	1 867	4 800	28	0	28	4 657	143
Февруари	5 381	207	5 588	1 488	33	1 521	7 109	24	1	25	6 869	240
Март	14 865	690	15 555	2 945	30	2 975	18 530	52	4	56	17 810	720
Април	25 618	1 713	27 331	5 957	139	6 096	33 427	139	1	140	31 575	1 852
Май	37 421	4 207	41 628	8 816	330	9 146	50 774	239	7	246	46 237	4 537
Юни	29 697	4 562	34 259	6 034	235	6 269	40 528	306	2	308	35 731	4 797
Юли	23 670	4 449	28 119	4 469	376	4 845	32 964	60	8	68	28 139	4 825
Август	31 221	5 264	36 485	6 657	416	7 073	43 558	41	7	48	37 878	5 680
Септември	31 974	5 593	37 567	5 164	269	5 433	43 000	34	11	45	37 138	5 862
Октомври	17 844	2 269	20 113	4 317	151	4 468	24 581	106	6	112	22 161	2 420
Ноември	9 671	552	10 223	2 797	72	2 869	13 092	73	4	77	12 468	624
Декември	6 279	323	6 602	768	14	782	7 384	19	2	21	7 047	337
<b>ОБЩО</b>	<b>236 467</b>	<b>29 936</b>	<b>266 403</b>	<b>51 243</b>	<b>2 101</b>	<b>53 344</b>	<b>319 747</b>	<b>1 121</b>	<b>53</b>	<b>1 174</b>	<b>287 710</b>	<b>32 037</b>

Източник: Справки от Културни институции

От статистическата информация се виждат предпочитанията на посетителите към месеците от април до октомври .

В следващите две таблици е представена информация за платените посещения по музеи - за 2019,2020 и 2021 година, както и промяната в този показател за 2021 спрямо 2020 година и 2019 година и общия брой посещения по културни институции отново със

съответната промяна в процентно изражение. Регионален исторически музей поради ремонт не работи през 2021 година, поради което няма отчетени посетители. Трябва да отбележим усилията на всички екипи в извънредната ограничителна ситуация да бъдат предложени гъвкави варианти за запазване на дейностите и посещаемостта и минимизиране на ефекта на пандемията доколкото е възможно това-онлайн режим на работа, по-активно използване на социалните мрежи и блогове, необходими за запознаване и привличане на традиционни и нови публики и много други.

#### Посетители на културните институции с входна такса

Платени посетители	2019 г.			2020 г.			2021 г.			%	
	Българи	Чужденци	Общо	Българи	Чужденци	Общо	Българи	Чужденци	Общо	2021/2019	2021/2020
МАИР "Боженци"	6 366	256	6 622	4 425	20	4 445	4 046	52	4 098	-38%	-8%
Музей "Дом на хумора и сатирата"	29 882	1 216	31 098	13 108	266	13 374	28 536	524	29 060	-7%	117%
РЕМО "Етър"	175 801	27 952	203 753	101 535	2 020	103 555	117 870	2 486	120 356	-41%	16%
Интерактивен музей на индустрията	5 640	316	5 956	2 332	76	2 408	3 833	125	3 958	-34%	64%
Национален музей на образованието	9 278	94	9 372	1 264	5	1 269	5 403	23	5 426	-42%	328%
Астрономическа обсерватория и планетариум	6 346	0	6 346	1 705	0	1 705	3 374	0	3 374	-47%	98%
Дечкова къща	824	38	862	455	11	466	1 511	28	1 539	79%	230%
Регионален исторически музей	2 330	64	2 394	847	4	851	0	0	0	-100%	-100%
	236 467	29 936	266 403	125 671	2 402	128 073	164 573	3 238	167 811	-37%	31%

Източник: Справки от Културни институции

**Общ брой на посещенията на културните институции**

Общо (платени и безплатни)	2019 г.			2020 г.			2021 г.			%	
	Българи	Чужденци	Общо	Българи	Чужденци	Общо	Българи	Чужденци	Общо	2021/2019	2021/2020
МАИР "Боженци"	8 622	256	8 878	4 615	22	4 637	5 220	56	5 276	-41%	14%
Музей "Дом на хумора и сатирата"	39 872	1 292	41 164	17 672	284	17 956	30 749	547	31 296	-24%	74%
РЕМО "Етър"	196 629	29 441	226 070	113 360	2 064	115 424	135 429	2 500	137 929	-39%	19%
Интерактивен музей на индустрията	7 093	356	7 449	2 817	79	2 896	4 541	153	4 694	-37%	62%
Национален музей на образованието	18 535	241	18 776	4 650	23	4 673	7 976	25	8 001	-57%	71%
Астрономическа обсерватория и планетариум	9 389	0	9 389	2 061	0	2 061	3 724	0	3 724	-60%	81%
Дечкова къща	1 769	56	1 825	547	13	560	1 967	50	2 017	11%	260%
Регионален исторически музей	5 801	395	6 196	1 008	5	1 013	0	0	0	-100%	-100%
	<b>287 710</b>	<b>32 037</b>	<b>319 747</b>	<b>146 730</b>	<b>2 490</b>	<b>149 220</b>	<b>189 606</b>	<b>3 331</b>	<b>192 937</b>	<b>-40%</b>	<b>29%</b>

Източник: Справки от Културни институции

Всички музеи на територията на Община Габрово (с изключение на Регионален исторически музей поради ремонт) реализират увеличение в посещаемостта като общото повишение спрямо 2020 година е 29 %. Намалението на общия брой посещения спрямо 2019 година е в размер на 40%



## **II. ОСНОВНИ ДЕЙНОСТИ, ТЕНДЕНЦИИ И ПОСОКИ В РАЗВИТИЕТО НА ОБЩИНА ГАБРОВО КАТО ТУРИСТИЧЕСКА ДЕСТИНАЦИЯ ПРЕЗ 2021 Г.**

Основна и най-важна задача през изминалата 2021 година бяха усилията насочени към запазване позиционирането на Община Габрово като атрактивна туристическа дестинация с устойчив туризъм. Пандемичната обстановка наложи ограничения във всички аспекти на понятието „туризъм“ - пътувания, посещения, интерес, желания, креативност. В тези условия насочихме работата си към запазване на вече доказаните позиции на дестинацията и подготовка за бъдещите стъпки към следпандемичното развитие в бранша. Точно в годината на ограничения поставихме началото на планирането на бъдещето в туризма с подготвянето на Стратегия за развитие на туризма в Община Габрово 2021-2027 година. Като първи етап беше изпълнен обхванат анализ на настоящата ситуация с богата статистическа информация и сравнителни данни, които показаха къде се намираме в момента. Направеният ситуационен анализ начерта силните и слаби страни, възможностите и заплахите. На основата на тази информация със съдействието на всички представители на туристическия бизнес, бяха начертани стратегическите цели за следващите години, които последователно да изпълним за развитие на Община Габрово като съвременна конкурентна туристическа дестинация.

Важна стъпка през 2021 г. беше подготовката за сертифициране на Туристически информационен център. Правно основание : чл. 58, ал. 5, чл. 168, ал. 2 и ал. 3 от Закона за туризма и чл. 7, чл. 25, ал. 3, чл. 26, ал.1 и ал. 2, чл. 27 от Наредба № 2 от 26 октомври 2015 г. за единните стандарти и за организацията на дейността на туристическите информационни центрове (ТИЦ) и Националната мрежа на туристическите информационни центрове. Сертифицирането на ТИЦ се извършва с цел удостоверяване пригодността на центъра за предлагане на качествено информационно обслужване на действителните и потенциалните посетители и туристи в България, гарантиране правата и повишаване удовлетвореността на потребителите на туристическите услуги, предоставяни от ТИЦ. Определя се на базата на съответствие с минималните задължителни изисквания по чл. 1, ал. 2, посочени в глава трета от Наредба № 2 от 26 октомври 2015 г. за единните стандарти и за организацията на дейността на туристическите информационни центрове (ТИЦ) и Националната мрежа на туристическите информационни центрове. След представени документи за сертифициране, ТИЦ Габрово получи временно удостоверение за сертифициране. Предстои преглед от комисия за издаване на Удостоверение със срок 5 години. Тази процедура е отложена от Министерство на туризма поради пандемичната обстановка и приоритета на задачите, свързани с подпомагане на туристическия бизнес.

### **1. ДЕЙНОСТИ ПО РАЗВИТИЕ НА ТУРИСТИЧЕСКИЯ ПРОДУКТ, МАРКЕТИНГ И РЕКЛАМА**

През 2021 година пандемичните ограничения отмениха редица традиционни изложения, които представляват най-голям интерес за представянето на туризма на Община Габрово - Международна туристическа борса „Ваканция Холидей и Спа Експо“- София, изложението „Културен туризъм“ Велико Търново, за които беше заявено участие.

- ✓ Изпълнихме сключен договор за заснемане на колекция от снимки на туристически градски и природни забележителности. Приетият творчески материал - повече от 50 бр. снимки, ще бъде използван за обогатяване на онлайн и печатни рекламни материали. Ще бъде използван за туристическия сайт [visit.gabrovo.bg](http://visit.gabrovo.bg), за сайта на Община Габрово, за изработване на флаери, банери и билборди за популяризиране на туристическата дестинация Габрово
- ✓ Продължихме членството в Мрежата за Креативен туризъм (<http://www.creativetourismnetwork.org/>) , което ни дава богати възможности свързани с регулярни публикации и информация за случващото се в Габрово в областта на креативния туризъм в бюлетина на Мрежата, популяризиране на туристическия ни регион и местния туристически продукт на водещи панаири, конгреси и конференции, сред които и световни изложения. През годината редовно информирахме за събитията от културния календар на Община Габрово месечно. Също така споделихме и:
  - Видеоклип за проект, реализиран от РЕМО „Етър“ - „Майсторлък за бъдещето“, чиято основна цел е подкрепа за занаятчиите в един от най-атрактивните музеи на открито в Еврпа, по време на пандемията от COVID-19.
  - Специално заснет за мрежата видеоклип-интервю със съдействието на РЕМО „Етър“, в който бе представена и популяризирана дестинация Габрово, от гледна точка на творческия туризъм. Материалът беше публикуван и разпространен по всички канали на Мрежата.
  - Информация и специално създадени клипове за инициативата „Стъклена плетеница“
  - Материали за Узана поляна фест 2021– с подробно описание, снимков и видео материал
  - Материали за Карнавал 2021– снимки и съдържание
- ✓ Участвахме в конкурси, свързани с туристически и културни събития чрез които популяризирахме и получихме признание за нашите културни и екологични събития.
  - Национален Конкурс „Read and Travel“ към Изложение Културен туризъм- Велико Търново, където събитието Карнавал 2020 спечели престижната Първа награда в раздел: Голяма награда на журито за най-оригинално събитие в областта на културния туризъм през 2020 година (<https://culturaltourism.info/2021/10/01>)
  - Международен конкурс Балкански награди в туристическата индустрия 2021 година в категория Екотуризъм с номинация на Узана Поляна Фест 2021- спечелихме наградата в категорията ([https://www.facebook.com/vipcommunication.pr/posts/10159750430358530?\\_\\_tn\\_\\_=K-R](https://www.facebook.com/vipcommunication.pr/posts/10159750430358530?__tn__=K-R))
  - Годишни награди на Министерство на Туризма в категория Екотуризъм с Узана Поляна Фест и в категория Иновации с Карнавал 2021- след електронно гласуване онлайн предложенията на Община Габрово се класираха на призови места

- Годишни награди на Мрежата за Креативен туризъм 2021 с номинация за Узана Поляна Фест 2021 година- очакваме резултатите да бъдат обявени.
- ✓ Представихме културните събития в Габрово чрез Асоциация на фестивалите в България на Осмо Международно туристическо изложение Athens International Tourism & Culture Expo 2021 , което се проведе в края на месец Ноември. В допълнение най-важните събития в културния календар на 2022 година ще бъдат представени на сайта на организацията през цялата 2022 година (<https://fest-bg.com/>).
- ✓ Договорихме с ЕЙЧ ДИ ЧЕНЪЛ ЕООД (<http://traveltv.bg/>) заснемане на два рекламни филма за културни и природни туристически забележителности на града. Филмите ще бъдат използвани за представяне на многообразието на туристическата дестинация чрез различни канали- сайт, рекламни публикации, изложения. В допълнение изпълнителят ще излъчва рекламно филмите в Travel TV, както и на собствена онлайн платформа.
- ✓ Важна част от дейността през изминалата година беше работата в подкрепа на консултантите , които поеха ангажмента за създаване на Стратегия за туризма в Община Габрово 2021-2027 година. Служителите на Туристически информационен център оказваха съдействие по отношение организация на срещи с бизнеса, извличане на необходимата за анализа информация,
- ✓ Участвахме в осъществяването на двете най-важни събития от Културния календар на Община Габрово - Узана поляна фест 2021 и Карнавал 2021 чрез раздаване на рекламни туристически материали и продажби на рекламни сувенири на гостите на града
- ✓ Участвахме в Събор на WV - Узана 2021, където чрез щанд на Община Габрово представихме на гостите на събитието забележителностите на града и рекламни сувенири.
- ✓ Заявихме участие за изложение „Ваканция и Спа Експо“ -февруари 2022 г. -най-голямото туристическо изложение в България през настоящата година. На него ще представим туристическа дестинация Габрово в нейното многообразие и богатство.

## **2. ДЕЙНОСТИ ПО ИЗГРАЖДАНЕ НА НОВА И ПОДДЪРЖАНЕ НА СЪЩЕСТВУВАЩА ТЕХНИЧЕСКА И ТУРИСТИЧЕСКА ИНФРАСТРУКТУРА**

Работихме активно за подобряване на маркировката, инфраструктурата, почистването на екопътеки в нашата община. Това са маршрути, които в последните две години предизвикват засилен интерес от страна на любителите на природата и са важна част от туристическия имидж на града (<https://visit.gabrovo.bg/site/turisticheski-pateki/>)

- ✓ Почистване и възстановяване на маркировката и инфраструктурата на туристически пътеки „Градище – Пазителката на прохода“, „Източник – Боженци“ (Римски път), „Дебел дял – Люляци“
- ✓ Подготвихме и сключихме договор за туристически пътеки за почистване и маркировка - „Иглика“ (нов маршрут), „Витата стена“ (с. Здравковец – с. Яворец), „Иваниловски водопад“. Те ще бъдат обработени в ранната пролет на 2022 година за да бъдат готови за посещения в летните месеци на 2022 година.

- ✓ Бяха монтирани новите табла с градски карти, разположени в централната част на града. Картите освен указваща информация за туристическите забележителности предлагат и иновативна технология за извличане на информация за известни исторически личности на града.

### 3. ДЕЙНОСТИ ЗА ОРГАНИЗИРАНЕ НА ЕФЕКТИВНО ИНФОРМАЦИОННО ОБСЛУЖВАНЕ

- ✓ Разработихме и отпечатахме нови рекламno-информационни материали на разположение на всички гости на града - листовки Градска карта и Узана. Чрез тях гостите на града могат да разполагат с точна ориентация за разположението на всички градски и природни забележителности. Включена е и основна информация за обектите.
- ✓ Проведохме срещи с представители на местата за настаняване, заведенията за хранене и културните институции с цел представяне на материалите и разпространяването им чрез тях до гостите на града, както и поддържане на тясна връзка с цел информираност и споделяне на проблеми и идеи.
- ✓ Важна част от дейността на туристически информационен център е поддръжката и обновяване на туристическия сайт [visit.gabrovo.bg](http://visit.gabrovo.bg). В него редовно се публикува информация за места за настаняване, туристически и културни обекти, както и се публикува и обновява календар на културните и туристически събития в Община Габрово. Поддържа се и актуална и своевременна информация и във Фейсбук страницата на туристически информационен център [visit.gabrovo.bg](http://visit.gabrovo.bg).

### 4. ПРОДАЖБИ, РЕАЛИЗИРАНИ ОТ ТУРИСТИЧЕСКИ ИНФОРМАЦИОНЕН ЦЕНТЪР

Данните са за осъществени продажби в Туристически информационен център-Габрово. Допълнителни продажби на рекламни сувенири бяха осъществени на Узана Поляна Фест 2021 и WV събор-Узана 2021.

СУВЕНИРИ ТИЦ	
2020 г.	2021 г.
404.80 лв.	524 лв.
2021 г. ПРОДАЖБИ НА БИЛЕТИ ЗА СИНЯ ЗОНА 3 980 лв.	

### 5. ДЕЙНОСТИ И КУЛТУРНИ СЪБИТИЯ НА ОБЩИНА ГАБРОВО СВЪРЗАНИ С ТУРИЗМА ПРЕЗ 2021 ГОДИНА

През 2021 година организирани събития, които привлякоха най-голям туристически интерес бяха тези, свързани с наградата на Община Габрово „Европейски зелен лист 2021“:

- ✓ Узана Поляна фест 2021 (<https://uzanafest.gabrovo.bg/>). Проведе се в края на месец юли и събра на голямата поляна в местността Узана над 10 000 участници и гости, обединени от зелените идеи. Узана поляна фест впечатли с концепцията и организацията си, които бяха изцяло подчинени на природосъобразния начин на живот, душевната хармония и хармонията с природата, разделното събиране на отпадъци, нулевия въглероден отпечатък, рециклирането, възобновяемите източници на енергия.
- ✓ Приеми ме на село (<https://www.priemimenaselo.eu/>) -осмото издание на инициативата на Община Габрово "Приеми ме на село" беше с идеята "Възраждане" и мисията да вдъхне живот на две красиви габровски села - Солари и Свинарски дол. Чрез реновиране на елементи от инфраструктурата и сгради в селата, те вече ще се радват на по-голям интерес от туристите.
- ✓ С колело за добро (<https://gabrovo.bg/bg/news-article/10431>) -Велопоходът се проведе през месец юни с над 100 участници. Събитието бе посветено на Международния ден за борба с наркоманиите и имаше за цел да привлече интереса на младите хора към спорта като алтернатива на рисковото поведение. Велопоходът е пример за събитие, което обединява в едно спорта и идеите за здравословен начин на живот и възпитание на младото поколение. Интересът към тези важни теми е свързан с екологичния и здравословен туризъм.
- ✓ Gabrovo Night Run (<https://gabrovo.bg/bg/news-article/10693>) - Събитието беше едно от най-успешните за 2021 година. Повече от 300 души общо регистрирани, 201 завършили бегачи - мъже и жени - в дългата дистанция и около 150 ентузиаста, включили се на късата дистанция от километър и половина. Бягането беше обект на голям интерес не само от габровци, но и на участници от други градове включително и на професионални състезатели.

Други културни събития, които предизвикаха голям интерес от гостите на града бяха:

- ✓ Карнавал 2021 (<https://carnival.gabrovo.bg/>) - Изключително богатата програма както всяка година привлече посещения, забавления, емоции и смях.
- ✓ Творческото събитие „Стъклена плетеница“ (<https://rso-csp.org/index.php/project/staklena-pletenica/1808-2021-3.html>) , което привлече интерес и на международно ниво. Освен творческите демонстрации, конференции и събития, посветени на изкуството за обработка на стъкло, посетителите имаха възможност да се включат пряко в ателиета за рисуване върху стъкло. Възможностите и активностите бяха изцяло в духа на креативния туризъм и дадоха пример за това.
- ✓ Събития, организирани от Културните институции в Габрово, които привлякоха най-голям туристически интерес:
  - Нощ на музеите - с разнообразни идеи в Музей Дом на хумора и сатирата (На парти), Интерактивен музей на индустрията (Джаз, джус и още нещо), ХГ Христо Цокев (Картините оживяват), МАИР Боженци (Добре дошли и отишли), Дечкова къща (Празник на щирника), РЕМО Етър (Игрите на Баба и Дядо), Национален музей на образованието (Забавна занималня за малки и големи)

- РЕМО Етър-пореаницата „Добра среща, добра наплата“, национално изложение „Вплетени традиции“, Празниците от календара на именните дни и много други. РЕМО Етър е притегателен център за посетители и благодарение на богатата програма всяка година стимулира интереса на туристите с креативност и атрактивност.
- Музей Дом на хумора и сатирата-разнообразни временни и постоянни изложби през цялата година, съчетани с инициативи за представяне на творби, книги и автори- със своята уникалност музеят има своя голям принос към атрактивността на града за туристи от България и целия свят
- МАИР Боженци-фестивали, концерти, уъркшопи, пресъздаване на народни обичаи, пленери, срещи свързани с традиционното наследство.
- Интерактивен музей на индустрията- изложби, отбелязване на годишнини, свързани с индустриалното минало и настояще на Габрово, инициативи за обмен на информация, познавателни игри и състезания и мн.други
- Национален музей на образованието- постоянни и временни изложби, образователни беседи и конкурси, отбелязване на важни годишнини
- Регионален исторически музей и Дечкова къща- през 2021 година РИМ не работи поради изпълнение на проект за реконструкция. Музей Дечкова къща работи през част от годината с експозициите си, които представят градския бит на старите габровци.

Сред ключовите приоритети за развитие на Габрово е и подкрепата за създаване на богат и разнообразен културен и туристически продукт и инвестиции в развитие на условия за туризъм и културни преживявания през четирите сезона. Това мотивира Община Габрово съвместно с РЕМО „Етър“ и Регионален исторически музей да подготви два изключително важни проекта: „РЕМО „Етър“ – музей за креативен културен туризъм“ (<https://gabrovo.bg/bg/article/16967>) и „РИМ-Габрово – познание, участие, преживяване“ (<https://gabrovo.bg/bg/article/16968>) . Реализацията на тези проекти стартира през 2021 година. Финансирането им е от ОПРР и Фонда за градско развитие.

В заключение можем да отбележим, че в епидемичната обстановка почти през цялата 2021 година бяха изпълнени голяма част от планираните дейности в областта на туризма. В сравнение с предходната 2020 година посетилите града туристи и реализираните нощувки се увеличиха с повече от 45%. Въпреки, че не беше възможно да се достигнат предепидемичните стойности от 2019 година, беше постигната основната цел- да се продължи популяризирането на Габрово като атрактивна туристическа дестинация, да бъдат привлечени повече туристи, да бъде запазена и увеличена разпознаваемостта на града като място за културен, екологичен, креативен туризъм. Габрово запази туристическата си идентичност на град на хумора и сатирата, на творческите активности и традиционните занаяти, град

---

със съвременен поглед към културата. През 2022 година ще бъдат продължени дейностите насочени към възстановяване на посещенията и увеличаване на броя на туристите и нощувките.



### III. ОТЧЕТ НА БЮДЖЕТА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ДЕЙНОСТИТЕ ЗА 2021 Г.

№	ДЕЙНОСТ	СРОК	ПЛАНИРАНА СТОЙНОСТ (лв.)	ОТЧЕТ РАЗХОД (лв)
<b>ПРИОРИТЕТ 1: РАЗВИТИЕ НА ТУРИСТИЧЕСКИЯ ПРОДУКТ</b>				
<b>1.1. МАРКЕТИНГ И РЕКЛАМА</b>				
1.1.1.	<p>Създаване на актуален и разнообразен снимков и видео материал (фото банка). Заснемане на градски пейзажи и обекти в четири сезона, за период от една година;</p> <p><u>Отчет:</u></p> <p>Изпълнихме сключен договор за заснемане на колекция от снимки на туристически градски и природни забележителности. Приетият творчески материал - повече от 50 бр. снимки, ще бъде използван за обогатяване на онлайн и печатни рекламни материали. Ще бъде използван за туристическия сайт <a href="http://visit.gabrovo.bg">visit.gabrovo.bg</a>, за сайта на Община Габрово, за изработване на флаери, банери и билборди за популяризиране на туристическата дестинация Габрово-цена на договора - 3 285 лева</p> <p>Сключихме договор с ЕЙЧ ДИ ЧЕНЪЛ ЕООД (<a href="http://traveltv.bg/">http://traveltv.bg/</a>) заснемане на два рекламни филма за културни и природни туристически забележителности на града. Филмите ще бъдат използвани за представяне на многообразието на туристическата дестинация чрез различни канали- сайт, рекламни публикации, изложения. В допълнение изпълнителят ще излъчва рекламни филмите в Travel TV, както и на собствена онлайн платформа-заплатени авансово 3 000 лева, останалият финансов ангажимент в размер на 3 000 лева ще се заплати след приключване и предаване на заснетите филми, както и изпълнение на ангажимента за реклама и излъчване</p>	декември	6 000	6 285
1.1.2.	<p>Членство в Creative Tourism Network и популяризиране на дестинация Габрово;</p> <p><u>Отчет:</u></p>	декември	2 000	1 960



	<p>Беше продължено членството в Мрежата за Креативен туризъм, което ни дава богати възможности свързани с регулярни публикации и информация за случващото се в Габрово в областта на креативния туризъм в бюлетина на Мрежата, популяризиране на туристическия ни регион и местния туристически продукт на водещи панаири, конгреси и конференции, сред които и световни изложения. През годината редовно информирахме за събитията от културния календар на Община Габрово месечно. Също така споделихме и:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Видеоклип за проект, реализиран от РЕМО „Етър“ - „Майсторлък за бъдещето“, чиято основна цел е подкрепа за занаятчиите в един от най-атрактивните музеи на открито в Еврпа, по време на пандемията от COVID-19.</li> <li>- Специално заснет за мрежата видеоклип-интервю със съдействието на РЕМО „Етър“, в който бе представена и популяризирана дестинация Габрово, от гледна точка на творческия туризъм. Материалът беше публикуван и разпространен по всички канали на Мрежата.</li> <li>- Информация и специално създадени клипове за инициативата „Стъклена плетеница“</li> <li>- Материали за Узана поляна фест 2021– с подробно описание, снимки и видео материали</li> <li>- Материали за Карнавал 2021– снимки и съдържание</li> </ul> <p>Заплатена годишна такса за членство- 1 960 лева</p>			
1.1.3.	<p>Медийно присъствие в специализирани туристически издания, онлайн реклама, кампании в социалните мрежи</p> <p><u>Отчет:</u></p> <p>Участвахме в конкурси, свързани с туристически и културни събития чрез които популяризирахме и получихме признание за нашите културни и екологични събития.</p>	декември	2000	2 736

- Национален Конкурс „Read and Travel” към Изложение Културен туризъм- Велико Търново, където събитието Карнавал 2019 спечели престижната Първа награда в раздел: Голяма награда на журито за най-оригинално събитие в областта на културния туризъм през 2019 година-заплатена такса 36 лева
- Международен конкурс Балкански награди в туристическата индустрия 2021 година в категория Екотуризъм с номинация на Узана Поляна Фест 2021- спечелихме наградата в категорията. Организаторите освен реклама на събитието, с което участвахме и Габрово като туристическа дестинация, реализира и изключително полезни срещи с контакти с представители на бизнеса в България и на Балканския полуостров, с които ще развиваме взаимоотношения - Албания, Косово, Черна гора и други- заплатени за участие 1140 лева
- Годишни награди на Министерство на Туризма в категория Екотуризъм с Узана Поляна Фест и в категория Иновации с Карнавал 2021- след електронно гласуване онлайн предложенията на Община Габрово се класираха на призови места-без такса за участие
- Годишни награди на Мрежата за Креативен туризъм 2021 с номинация за Узана Поляна Фест 2021 година- очакваме резултатите да бъдат обявени.-без такса за участие
- Представихме културните събития в Габрово чрез Асоциация на фестивалите в България на Осмо Международно туристическо изложение Athens International Tourism & Culture Expo 2021 , което се проведе в края на месец Ноември. В допълнение най-важните събития в културния календар на 2022 година ще бъдат представени на сайта на организацията през цялата 2022 година -заплатени 325 лева
- Участвахме в осъществяването на двете най-важни събития от Културния календар на Община Габрово - Узана поляна фест 2021 и

	<p>Карнавал 2021 чрез раздаване на рекламни туристически материали и продажби на рекламни сувенири на гостите на града</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Участвахме в Събор на WV - Узана 2021, където чрез щанд на Община Габрово представихме на гостите на събитието забележителностите на града и рекламни сувенири</li> <li>- Заявихме участие за изложение „Ваканция и Спа Експо“ -февруари 2022 г. -най-голямото туристическо изложение в България през настоящата година-заплатени 1 235 лева авансово за запазване на площ за щанд</li> </ul>			
1.1.4.	<p>Разполагане на рекламни билбордове в градска среда (целеви градове и курорти), по основни пътни артерии;</p> <p><u>Отчет:</u> Бяха представени и рекламирани културните събития на 2021 година чрез билбордове за Узана Поляна Фест и Карнавал- използвани средства от бюджетите на събитията.</p>	декември	3000	0
1.1.5.	<p>Разработване на Програма за развитие на туризма 2021 -2027 .</p> <p><u>Отчет:</u> Беше изготвена и приета Стратегия за развитие на туризма в Община Габрово 2021-2027 година. Като първи етап беше изпълнен обхвтен анализ на настоящата ситуация с богата статистическа информация и сравнителни данни, които показаха къде се намираме в момента. Направеният ситуационен анализ начерта силните и слаби страни, възможностите и заплахите. На основата на тази информация със съдействието на всички представители на туристическия бизнес, бяха начертани стратегическите цели за следващите години, които последователно да изпълним за развитие на Община Габрово като съвременна конкурентна туристическа дестинация.Заплатени общо 30 308 лева,които включват Договор за разработване на стратегията на стойност 30 000 лева и 398 лева разходи свързани с договора и представянето на Стратегията</p>	декември	10 000	30 398

**ПРИОРИТЕТ 2: ИЗГРАЖДАНЕ НА НОВА И ПОДДЪРЖАНЕ НА СЪЩЕСТВУВАЩАТА ТЕХНИЧЕСКА И ТУРИСТИЧЕСКА ИНФРАСТРУКТУРА**

2.1.	<p>Поддръжка на съществуващите туристически маршрути на територията на общината и тяхната информационна и указателна инфраструктура;</p> <p><u>Отчет:</u> Подобрена маркировка, инфраструктура, почистени екопътеки - маршрути, които в последните две години предизвикват засилен интерес от страна на любителите на природата и са важна част от туристическия имидж на града.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Почистване и възстановяване на маркировката и инфраструктурата на туристически пътеки „Градище – Пазителката на прохода“, „Източник – Боженци“ (Римски път), „Дебел дял – Люляци“. Заплатени по договор 4800 лева-окончателно плащане по сключен през 2020 г. договор с Елмазови ООД</li> <li>- Подготвихме и сключихме договор с ТД „Узана“ за почистване и маркировка на туристически пътеки - „Иглика“ (нов маршрут), „Витата стена“ (с. Здравковец – с. Яворец), „Иваниловски водопад“. Те ще бъдат обработени в ранната пролет на 2022 година за да бъдат готови за посещения в летните месеци на 2022 година. Заплатени авансово 2717 лева, останалата част по Договор в размер на 6338 лева ще бъдат заплатени през 2022 г. след приключване и приемане на дейностите по договор.</li> </ul>	декември	15 000	7 517
2.2.	<p>Разработване на цялостна информационна система и поставяне на указателни табели за местонахождението на природните, културно-исторически и туристически обекти в общината.</p> <p><u>Отчет:</u></p>	декември	10 000	563

	Бяха монтирани новите табла с градски карти, разположени в централната част на града. Картите освен указваща информация за туристическите забележителности предлагат и иновативна технология за извличане на информация за известни исторически личности на града. Заплатени 563 лв на фирма ПанХ за монтаж и поставяне на предпазни екрани.			
<b>ПРИОРИТЕТ 3: ОРГАНИЗИРАНЕ НА ЕФЕКТИВНО ИНФОРМАЦИОННО ОБСЛУЖВАНЕ</b>				
3.1.	<p>Изработване на нови и актуални рекламno-информационни печатни материали:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- туристическа карта на обекти в Габрово (20 000 бр.);</li> <li>- флаер схема Узана (5 000 бр.)</li> <li>- обща имиджова брошура за дестинацията (3 000 бр.)</li> <li>- дизайн на карти за туристически пътеки (8 бр.)</li> </ul> <p><u>Отчет:</u> Разработихме и отпечатахме нови рекламno-информационни материали на разположение на всички гости на града - листовки Градска карта и Узана. Чрез тях гостите на града могат да разполагат с точна ориентация за разположението на всички градски и природни забележителности. Материалите предлагат информация за културните забележителности в Габрово и местата за настаняване в Узана. Заплатени за отпечатване от фирма „ЕТ Хеликон-Мариана Колева“ - 3372 лева за отпечатване на 20 000 градски карти на туристически обекти в Габрово и 5000 бр. флаери схема Узана.</p>	декември	16 000	3 372
	<b>ОБЩО:</b>		<b>64 000</b>	<b>52 831</b>

Бюджет за 2021 година:

Остатък от туристически данък от 2020 година:	23 023 лева	
Приходи от туристически данък от 2021 година:	31 642 лева	
<u>Общо:</u>	<u>54 665 лева</u>	
Разходи през 2021 година по Програма туризъм:		52 831 лева
Преходен остатък за 2022 година:	1 834 лева	